

РУСЛАНИ

Передплата
 за «РУСЛАНА» вносять:
 з Австрії:
 на цілий рік . . . 20 кор.
 на рік 10 кор.
 на чверть року 5 кор.
 на місяць 1.70 кор.
За границею:
 на цілий рік: зі щоденною
 висилкою 7 доларів, або 12
 рублів; з висилкою двічі
 в тиждень 5½ долара, або 10
 рублів; з висилкою що субо-
 ти 4½ долара, або 9 рублів.
 Поодинокі часо по .10 сот.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановкх псалмів М. Пашкевича

Телефон Редації ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

Виходить у Львові що дня
 крім неділь руских свят
 о 5½ год. по полудні.
 Редація, адміністрація
 експедиція «Руслана» при
 ул. Оссолинських ч. 11. партер
 (фронт від ул. Тихої). Експе-
 диція місцева в Агенції
 Соколовского в пасажі Гав-
 мана.
 Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереженє.
 Рекламіні неопечатані є
 вільні від порта. — Оголо-
 шеня звичайні приймають
 ся по ціні 20 с. від стріч-
 ки, а в «Надіслаім» 40 с.
 від стрічки. Подяки і при-
 ватні донесеня по 30 сот.
 від стрічки.

Отверезене?

(Δ) В двох останних числах подали ми ширшу допись з кругів духовенства п. з. «Скажім собі правду в очи!», в котрій автор накликає нашу суспільність а особливо духовенство до отямлення. Навязуючи свої замітки до останних університетских подій, похорону убитого студента і устроюваних з тої нагоди поминальних богослужень і віч, ставить ту незоривтованих а ошоломлених ніби патриотичними кличами священиків, що дали ся пірвати ніби тими патриотичними окликами перед зеркало духовного сумління і питає їх: Камо грядемо — кудю йдемо? Отсей голос ревного й щирого душпастиря стає певним доказом, що посеред нашої суспільности починає ся отверезене, що не дуже численні ще оди-ниці не тільки починають здорово думати і застансвятити ся над долею нашого безталанного народа, але й мають відвагу сі свої думки і погляди списати і оповістити для прилюдної відомости.

Отже зовсім незалежно від поглядів згаданого священика надіслав нам визначний народолюбець съзітский, з протівної сторони нашого краю письмо з університетской справи і нашого невідрадного положеня. О тут наочно се письмо, котре містить вельми влучні і зрілі замітки:

«Щива дяка излежить ся п. радник-ови Двора Барвінскому, пише сей народо-любець, за вго статів університетской спра-

ві і за напечатанє листу дра М. Зобкова. Инша річ, що й наші не без гріха, що й по нашій стороні багато похибок, особливо тих старих, застарілих гріхів, що рід свій виводять від княжих межюсобиць та гетьманських амбіцій. А до того приходять і нові, приміром жадоба наживи. От недавно по віденських перегонах їхало краківське товариство шпортовців, що в тоталізатора заробило на тих перегонах 18.000 К і по дорозі градо фербля До них прилучив ся один наш священик і в дорозі з Відня до Кракова програв 10.000 чи корон, чи гульденів, на певно не знаю, але мабуть гульденів. Се факт стверджений певним свідком! Звідкиж тих 10.000 було в кишени нашого священика? Не заробив на пшениці, бо часи, коли її відставляв до Гданьска а відтак до Праги і Відня, давно вже минули, се нажитий гріш — то певне! Парпеляції та інші спекуляції сумнівої вартости наповняють кишені наших новітних заборців, а було не тільки сумно, але й страшно, як би колись викрило ся, що для особистих амбіцій наших народних діячів руский хлоп наставляв груди під багнеті а університетска молодіж робила шайбу зі своїх голон для всепольских бровнінців. Кождий чоловік має право вимагати винагороди за своєю працю, але нікто не сьмє тягнути стосогонь ляхви в грошах а ще гірше в крові, зі свого власного людю. Так звана «народна робота» повинна бути безкорисною, бо инакше тратить идеяні основни, стає звичайним «гешефтом», а від гешефту до швіндлю дуже ховзка дорога.

«Для того треба накликувати конечно і і всюди до тої ідейности, без якої нарид не може воскреснути та з Лазаря стати велитнем. Не можна викоріювати того романтизму, яким визначала ся молодіж 60-их років XIX столітя. Розвиток промислу та української торгівлі — то одна річ, підєм і романтичний запал — се друга річ і їх конечно треба звести до гармонійного співділання в нашім житю — инакше не дійдемо до ціли. Без запалу і щирого підєму духа станемо народом галапачів, тридцять-мільоновою чередою пастухів. А такі вигляди не можуть хиба нікого вчарувати.

«Тай питаю ся приміром, чи при сильнім підємі духа моглиб ся ширити такі язви, як москвофільске хуліганство? Запал спалив би їх у собі, як огонь бацилі! ми не булиб свідками таких страшних подій, як отся на Буковині, де чорносотенці побили на смерть наших «Січовиків». То «doriego bolów ból», подібний до того, який відчуває Поляк читаючи про се, що по грюнвальдским Сөвиці Мазури били польских соколів, а пруский жандарм мусів їх боронити. А чому? Бо Поляки повинні були держати ся Балтику, а ми перти до Чорного моря. Поляки пустили ся з заходу на схід, а ми, от, так таки загубили, ган більше нічо, і тепер «Чорне море» тьми тягне на нас. Не даром казав автор «Слова о полку Ігоревім», що Дон накличе! Та ми того клича не чули і не чуємо. Значить ся і нас, і Поляків той «bolów ból» таки добре повинен би заболіти та отверезити.

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудник.

Оповіданє із записок ірландського парожа.

Переклав Володимир Держирука.

(Дальше).

І так стало ся. Такі назви, як: Codex Alexandrinus, Codex Linaiticus, Codex Bezae, Codex Vaticanus — звеніли в моїй ошоломлєній голові. Опісля здавало ся мені, що чую сьміх референта при згадці про дословне поминанє шістьох днів сотвореня і що в наслідок сего один мій сусід шеннув мені кризь сон до вуха: «Недовірк!». — Опісля що висьмівав признану теорю авторства п'ятикнижя, дальше що говорить про впливи халдейські і вавилонські, що збиває докази, які приписують Давидови авторство «Псалмів», що книгу Даниїла уважає в половині за апокрифичну, що книгу Йова уважає за уривки арабської поезії, пісні якогось Гафіза, що — одним словом — велить нам вірити, що ціла Біблія, після інтерпретації якогось Річлі-я, представляє ся в цілком відмінній формі, як нас учили.

Саме, коли скінчив руйнованє всіх тих поглядів, почав їх відбудовувати на ново і згадав про «Діятессарон» Таціана, коли нараз хтось могучо захропив на цілу саялу, мов трубою слоня.

Всі розбудили ся і звернули ся, сьміючись до мене, а що нікто з них не уважав за відно-відне, перепросити Дуфа, я сказав поважно і гнівливо:

— Ваша Ексцелєнція! Гадаю, що учасники конференції повинні мати більше сьвідомости що до нечемности, вираженої одному з найбільше учених трактатів, тут читаних.

У відповідь роздав ся голосний регіт, в яким, привкро се мені говорити, сам єпископ взяв участь. Вкінци його Ексцелєнція виявив шовкову хустину і утер очі.

— Крім сего — говорив я далі — вношу щоби в нагороду за труди сего найбільше обрарованого і відзнаючого молодого священика післати його реферат з апрогатою Вашої Ексцелєнції до якої духовної часописи ірландської, або американської. Надрукована ся річ дасть може молодшим священикам понятє про її зміст, якого не замітили заснувши в невідповіднім часі.

— Тут перервав мені другий раз регіт, після моєї гадки невідповідний і нечемний а предсідатель сказав:

— Тепер, отче Дуф, коли ви не є горді з похвал о. Дана, що був найбільше одушевлєним і найуважнішим вашим слухачем, — позволю собі задати кілька питань з обсягу вашого реферату.

— Якто — кликнув я — то отець хотять атакувати таку твердиню? Впрочім нема вже часу.

— Маємо ще цілу годину — одвітыв єпископ, поглядаючи на годинник — що певно для вас, отче Дане, не буде надто прикре, бо маєте спосіб приятного продовженя часу.

Не зрозумів я зразу значіня слів єпископа, бо загально не люблю ломати собі голови над загадками.

Коли виміна гадок перед відчитом була

тільки легким підїздом, то тепер почала ся правдива боротьба артилерії.

— Що до Septuagint-и — сказав предсідатель — то гадаю, що ваша думка про історію компіляції сего перекладу Біблії не вдержує критики. Знаєте чейже, що Юстин, мучєтк і апольоґет, заявляє, що бачив на власні очі келї, в яких замкнено сїмдесять перекладників, на приказ чи там на бажаня Птолемея Філадельфа. Яким отже чином лист Арістея може бути апокрифичним?

— З того, що один розділ листу справдженно, не виходить, щоби цілий лист був автентичний. А друге: заява, приписувана Юстинови, може бути також апокрифична.

— Чи припускаете, що імена сїмдесяти старших не є також автентичні?

— Цілком.

— Одним словом, уважаєте, що Septuaginta є загально сумнівним перекладом Старого Закону.

— Приймаю його о стільки, о скілько годить ся з Вульґатою і Кодексами.

— Знаєте однак, що сей переклад був в уживаню загальним серед просьвічених жидів на довго перед приходом Ісуса Христа; дійсно треба його уважати ділом Провидіня для пригото-вання дороги Господньої серед жидів Греції і Александрії.

(Дальше буде).

„Одні і другі (Русини і Поляки) повинні би зрозуміти, що крім борби на отсім малім клантику землі, що зветь ся Галичиною, нас жде инша, далеко більша борба, до якої час крайній зібрати свої сили. Але щож, народна демократія дала народови якогось дур-зілля і він крутить ся в маленькім кружку, як замотилена вівця, а тимчасом і пруска культура і московска некультурність гострять свої ножі. Та пруский ніж хоть чистий, а московский з іржою, від якої іде гангрена“...

Гірку, але щирю правду висловив тут наш народолобець про наші невідрадіні відносини. Справді жадоба наживи стала у нас пошестію, а парцеляція, зарібкова еміграція і т. п. спекуляції дають нагоду легко здобувати значні доходи, але як то кажуть, легко прийшло, легко пішло! Один наведений нашим народолобцем приклад газардової гри якогось священика не є на жаль відскремлений, бо в се прилюдно тайно, що і у Львові деякі патриоти, доробивши ся на мужиках процесами і спекуляціями гроша, прогрівають тисячі протягом одного вечере. При иншій нагоді подали ми знов письмо щирого народолобця, котрий близко приглядав ся т. зв. зарібковій еміграції і додивив ся там сумних прояв. А до того справедливо звертає наш нинішній дописчик бачність на се замотилене політичне нашої суспільности, що виходить тільки на радість наших противників.

Подані нами голоси з духовних і світських кругів вказують, що наша суспільність починає призадумувати ся над нашим невідрадним положенем, починає добачати хиби і помилки пороблені в нашім народнім житю, а се неперечний крок до поправи.

Огляд часописий.

(Нове політичне товариство галицких москвичів „Галицко-русская Рада“. „Галичанин“ переліцитує „Прикарп. Русь“. Курилович іде в українофілі. „Довірочное собрание“ в Читальні „Общ. им. Качковського“ в Куликові і напасть посла Маркова на Митроп. Шептицького. Твердині москвичів по Галичині. Московска пропаганда по бурсах).

Політ. товариство галицких москвичів „Русская Рада“, котре від 60-их років минушого століття було політ. огнищем т. зв. твердих, попало в руки Дудикевича, котрий розсів ся там, як воробець в ластівячім гнізді. Се товариство є отже представником „новокурсников“, як „Галичанин“ називає штаб Дудикевича. Вищою інстанцією т. зв. народної організації Дудикевичівської є „Народний Совѣтъ“, а найвищою „Народний Сѣздъ“, подібно як у народній демократії „Народний Комітет“ і „Ширший народний Комітет“ і „Народний зїзд“, а органами Дудикевичівців є „Прикарп. Русь“ і „Голосъ Народа“.

Таким способом др. Король і его політ. прихильники опинили ся поза скобками сеї народної організації москвичів і задля того творять тепер нове товариство політичне, виконуючи ухвали підготовного зїзду мужів довіря з 2. лютого с. р. Коли однак Дудикевич et consp. ідуть з відкритим шельмом до своєї мети об'єднання нашого народу з Москалями, то др. Король et consp. грають дипломатичну ролю з личиною консерватистів. Тимто, щоби не лякати австрійського правительства і перед его лицем показати ся лояльними горожанами, вивісили прапор:

„Галицко-русская Рада“

і в своїм органі „Галичанин“ подають про се таку оповістку:

„Въ исполненіи рѣшенія „предварительнаго сѣзда мужей довѣрія русско народной партіи“ отъ 2. в. ст. февраля с. г. члены основатели призвали къ жизни политическое общество „Галицко-русская Рада“. Такъ какъ, согласно упомянутому рѣшенію, мы должны уже въ ближайшемъ будущемъ созвать общее собраніе членовъ этой организациі, на которомъ будутъ об-суждены: програма дѣятельности русско-народ-

ной партіи, мѣры защиты правъ русскаго народа въ Австріи и средства экономического и культурнаго развитія нашего народа, — покорнѣйше просимъ многоуважаемыхъ Земляковъ поступить въ члены „Галицко-русской Рады“ и вписать также известныхъ имъ сознательныхъ и честныхъ крестьянъ.

Членскій вносъ въ „Галицко-русской Радѣ“ для духовной и мірской интеллигенціи 5 кор. въ годъ, для крестьянъ-же и мѣщанъ 2 кор.

Заявленія о поступленіи въ члены „Галицко-русской Рады“ просимъ присылать на имя о. проф. Іоанна Костецкаго, предсѣдателя „Народнаго Дома“, Львовъ, Вронева ул. 6.

Приглашенія къ участію въ первомъ общемъ собраніи членовъ, срокъ котораго въ свое время будетъ объявленъ въ „Галичанинѣ“ и „Русскомъ Словѣ“, будутъ разосланы только лицамъ, поступившимъ въ члены вышеупомянутаго общества.

Львовъ, 7 (20) іюля 1910 г.

Члены основатели.

Ми вже нераз зазначували се на основі певних даних, що обидва табори галицких москвичів, хоч ріжними дорогами, але змагають до тої самої цілі — до об'єднання Русинів з Москалями і всі визнають, як они висловлюють ся, „національно-культурное единство русскаго народа“, а очивидно розуміють під тим не тільки язык, літературу московску, котру уважають своєю, але й релігію бо, як „Голосъ Народа“ поучує наших селян, що там (в Росії) така сама віра, як у нас, але твердша і чистіша! Значить, що крім языково-національного об'єднання єх цілю також поворот до тої чистішої і твердої віри, до російського православія, а скоро би наш нарід змосковців ся і оправославив ся, як сего бажають наші москвичі, тоді вже він опинить ся als reife Frucht o обіймах північного велиття.

А що політ. прихильники д-ра Короля, котрих органами є „Галичанин“ і „Русское Слово“ в порівнанні з Дудикевичівцями поступають лише „suaviter in modo“, але зате „fortiter in re“, на се може послужити найліпшим доказом недавня стаття „Галичанина“, з нагоди університетских подій, в котрій сей дневник Королівців накинув ся мокрим рядном на „Прикарп. Русь“ за те, що она признає Українцям право до свого самостійного університету. „Галичанин“ пятнує передовсім Дудикевичівську „малдаж“ за те, що она осудила закритє російским правительством „Київської Просвіти“ а відтак звертає ся до „Прикарп. Русь“ з ріжкими докорами. Виводи сеї „Галичанина“ так характеристичні і так знаменито освітчують мнимої консерватизм галицко-руський д-ра Короля і его політ. товаришів, що годить ся се яко історичний документ навести дословно. Осъ що пише „Галичанин“:

„Официальный органъ новаго курса („Прикарп. Русь“) въ одной изъ передовыхъ статей признаетъ за українофилами право на университетъ. Это обстоятельство свидѣтельствуетъ о томъ, что господа новокурсники въ политикѣ мало смыслятъ и видятъ не далѣе своего носа. Українофилы ведутъ борьбу за университетъ не потому, что онъ является для нихъ необходимой культурной потребностью, а только съ той цѣлью, чтобы имъ окончательно утвердить украинскій сепаратизмъ, чтобы тутъ разъ на-всегда отнять возможность разсужденій объ единствѣ русскаго народа. Народъ, у котораго есть наивысшее учебное заведеніе, уже ipso facto долженъ быть и другими признанъ народомъ самобытнымъ, особымъ, культурнымъ. Оттого-то русскимъ нечего сочувствовать движению въ пользу украинскаго университета, а тѣмъ менѣе идетъ это къ лицу тѣмъ патентованнымъ русскимъ, которые нанесли столько обидъ деп. д-ру Королю изъ-за его сеймовой рѣчи объ украинскыхъ гимназіяхъ“.

Отже тут ясно виходить, чому москвичі боять ся українського університету, бо він буде розвивати укр.-руську науку і літературу, а се стає перепоною омосковченю Русинів з Москалями. Се повинні би собі також добре затамити австрійські міродатні круги.

Але при сій нагоді переліцитує „Галичанин“ в своїм „істинно-руском“ завзятю Дуди-

кевичівців і докоряє їм консолідаційними змаганнями з руск. народними демократами. Наші народні демократи вважали до недавна д-ра Короля у міркованим, подібно, як і о. Давидяка і радо робили з ними і їх політ. прихильниками консолідації. Тимчасом „Галичанин“ виговорив ся, що Дудикевичівці раді би зробити консолідацію, о чім ми не сумніваємо ся, бо підчас останних виборів до держ. ради, провідники наших народних демократів обцілювали прилюдно на виборчих вічах Дудикевича, котрий і недавно перед тими виборами бував з ними на спільних зборах. Тим то не є се зовсім неімовірним, що пише в тій самій статі „Галичанин“ дальше:

„Есть у насъ даже основаніе установить, что гг. новокурсники не относятся къ украинству, какъ къ отрицанію ихъ стремленій, какъ къ ученію дьявола, что они не прочь-бы и очутиться въ украинскомъ лагерѣ. Вотъ вамъ въ доказательство малый инцидентъ изъ послѣдняго „народнаго сѣзда“. Между однимъ изъ мужей довѣрія а деп. Куриловичемъ пошелъ разговоръ о вредѣ для русскаго дѣла отъ нашей неурядицы а еще болѣе отъ рѣшительной, но мало обдуманной тактики въ веденіи политическихъ дѣлъ теперешними верховными руководителями. На это деп. Куриловичъ сказалъ слѣдующее: „Мы поставили все на одну карту; выиграемъ, хорошо; а нѣтъ, то пойдемъ въ — українофилы. Это также хорошая идея!“ Просто вѣрить не хочется, а однако это фактъ. Изреченіе деп. Куриловича прямо заноситъ глушкевичевщаной и довольно ясно опредѣляетъ намъ прочность убѣжденій тѣхъ, въ чьихъ рукахъ почиваетъ въ настоящее время судьба русско-народныхъ дѣлъ. Въ виду этого изреченія блѣднѣють всѣ обвиненія, вводимыя на „стариковъ“, какъ „измѣнниковъ“ русскої идеи они имъ совершенно искуплены, такъ какъ „старика“ еще не пришли къ тому убѣжденію, что идея, пособляемая прусскими марками, „также хорошая идея“ и мы увѣряемъ, хотя безъ громкихъ клятвоприношеній, что къ такому убѣжденію наши „старики“ никогда не придуть“.

Яким духомъ однакъ дишуть Дудикевичівці і Королівці, сего доказом є довірочні збори в читальні „Общества им. Качковського“ в Куликові, які відбули ся там замість забороненого староством москвофільського віча. На сих зборах явив ся також „депутатъ дръ Марковъ“, а „Русское Слово“, популярна часопись Королівців, подає між иншим ось що про сї збори в ч. 29 з д. 28. липця:

„Вкінці запротестовало собраніе противъ преслѣдованія русскихъ священниковъ нашими ієрархами и противъ закрытія русскихъ обществъ въ Галичинѣ и на Буковинѣ; дальше затребовано единодушно, чтобы митрополитъ Шептицькій, по крови и душѣ своей полякъ, яко шкідливѣй для русскої церкви (?) уступивъ изъ митрополитичого престола и щоби на его мѣстце прийшовъ чоловікъ русскій, преданный своему дѣлу защитникъ русскої церкви и русскаго народа (може Мишковскій?! — Ред. Русь). Вѣче рѣшило дальше требованіе, щоби концеси дано крестьянамъ и крестьянскимъ кооперативнымъ сполкамъ, а также щоби заимога, признана яко отшкодованье за отворенье румынстой границѣ була роспредѣлена межи крестьянъ относительно до числа посѣданого ними скота. Собраніе запротестовало противъ ширенья збпсутья-деморализации жолковскими базильянами серед крестьянскихъ дѣвчатъ, а вкінці рѣшило, что треба конче устроювати по селахъ курсы, где бы крестьяне учили ся всего найважнѣйшого м. пр. русскаго литературнаго языка“.

Собраніе то, чисто мужицке, піднесло духа присутнихъ и ободрило ихъ до дальшої праці на користь (!) рідного (!) народа. Сь пѣсенею „Пора за Русь“ розійшлися участники спокійно домовъ. По собравію отбула ся еще забава, котра протягнулася до пѣздної ночі“.

(Конецъ буде)

Політичний огляд.

Заграниця.

В однім з чисел віденської Reichspost пода- на вельми цікава передовиця про будучі союзи держав.

Російсько японський договір має свою за- кулісову історію. Японія, яка оставала в союзі з Англією, стала їй недовіряти, англійська кон- куренція в Хінах була для неї небезпечніша, чим конкуренція Росії, а до того ще Японія об- авляє ся конфлікту зі Зєдиненими Державами, в разі якого ледво чи моглаб числити на Ан- глію. Надто їй в тямці англійська пословиця: „Кров густійша, чим вода“. Впрочем Англія не може бути дуже приязно усposіблена зглядом Японії, яка загрожує їй північне побережє Ав- стралії своїми фірмами, котрі там осідають. Для Росії корисний договір з Японією не лише через те що наслідком єго вплив в Манджурії поділений між ті обі держави, але й через те, що одержавши свобідну руку на східно-азійській границі, Росія може скріпити своє військове ста- новище в середущій Азії супроти Англії. Вправ- ді офіційально Росія остає в союзі з Англією ще з часів короля Едварда, але сей союз був лише впливом спільної ненависти тих держав до Німеччини, а що ороль Едвард вже не живе, тож здаєть ся і російська та англійська політика тепер розійде ся в інших напрямх.

В Англії починають тепер сердечніше звертати ся до Німеччини, а можна се бачити з бесіди президента міністрів Asquit-a в низшій палаті. Але навіть вороги Німеччини в Англії побачили, що для останної буде се велика ко- ристь зближити ся до Німеччини і Австрії, що творять на суші природну противагу російській супрематії. В більшім клопоті є Франція. Она остає в союзі і з Росією і з Англією та бажає, щоби й її союзники між собою були в приязни. Та ледво чи можливе се через російсько-япань- ский союз. Тому Франція бажає усередно пози- скати для себе Італію. Вправді Італія офіційно належить до тридержавя, але Німеччина і Австрія знають добре, що в разі потреби на неї годі числити. Отже здаєть ся з тих причин дійде колись до злуки Німеччини та Австрії з Англією; вправді до сего булоб вже давно дій- шло, бо старав ся о се ще Чемберлен, але не визискав сего Більов. Другий раз одначе ма- буть вже не полигнуть такої доброї нагоди.

На Креті панує вже цілковитий спокій, а мимо сго противредкий бойкот не устає. хоч шкандить се й самій Туреччині. Але турецьке правительство є безсилне і не є в силі сему зарадити. Невдоволенє з правління молодотурків зростає з кождим днем. Одним з доказів сего було відкликанє тайного союзу Іслагат, що не заміряв вправді повалити конституції і відно- вити самодержавє, але стремів до повалєня мо- ходотурецького самодержавя. Се останне стало так невиносимим, що самодержавє з часів Аб- дуль-Гаміда вважають деякі далеко лекшим. Що після Іслагату повстане новий тайний союз проти молодотурецького правління, се більше як певне!

Каналехасови вельми немилі рішучі проте- сти іспанського населєня проти єго противцерко- вної політики. Він старає ся проте їх всіма способами або спинити, або зменшити їх значі- не за границєю. В сїм помагають єму ліберальні і соціялістичні часописи, перекручуючи без- стидно представленє дійсних подій. Іспанське правительство наказує в своїм дусі розсилати депеші в ріжні сторони, надаючи офіційальним вістям тенденційну закрутку. Н. пр. велику ма- ніфєстацию, яку задумують католики устроїти перед королем 7. с. м., представляють ті часописи як зраду стану, як замір викликания горо- жанської війни.

Просимо відхобити передплату.

Новинки

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Те- офіля; римо-кат.: Марії Б. св. — В с у б о т у :

руско-кат.: Бориса і Гліба; римо-кат.: Преобра- жєнє Госп.

— **Галицький сойм.** В супереч донесєню одной з львівських часописий, що гал. сойм не буде сего року скликаний, кр. виділ робить пригото- вання до сєсї з рєчинєм отворєня дня 30. ве- ресня. Кажуть, що неможливо є, щоби гал. сойм- у не скликано в тім часі, коли інші сойми будуть радити.

— **3 Долини** доносять нам, що минулої неділі відбув ся там здвиг Соколів і Січий з цілого повтї заходом місцевої філії «Просьвіти». Здвиг був величавий. В поході з міста на фестивову площу взяло участь поверх 500 людей. Похід отвірала Соколи з прапором зі Стрия, потім йшов відділ (около 60) Соколок в гімнастичних синних суконках з Болехова, за ними Соколки в лєнтах з Болехова, оркєстра а дальше інші стя- ги Соколів і Січовиків. За походом товпили ся тисячі народа, щоби приглянули ся сєму небу- йшовому в Долині видови. І а площі фестиву да- леко за містом під лісом промовили до зібран- их п. Грабовенський, повітовий організатор і др. Л. Цегельський, відпоручник львівського «Сокола». Відтак наступили вправи, в яких найкрасєе ви- пали вправи палицями болахівських Соколок і вправи вільворуч поверх 60-ки болахівських Со- колів.

— **Руска гімназия в Кіцмани** (на Буковині) чи- слила в останнім шк. році 277 учеників, а в приготовлячій класі 27, разом 277 в 7-ох клєсах а 8-ох відділах. Класифікація вийшла доволі добре. Здібних з відзв. було 30 учен., здібних 183, взагалі здібних 28, поправок 25, нездібних 33 (12.63%). По віроісповіданю було: 168 учен. православних, 84 гр. католиків, 26 римо-католи- ків і 18 мойсєвців. По народности: 260 Русинів, 21 Німців, 16 Поляків і 2 Чехи. З Галичини бу- ло 75 учеників.

Вступний іспит до І. клєси на шкільний рік 1910/11. відбув ся 13. і 14. липця. Зголосило ся було до іспиту 38 учеників. Із тих зробили іспит 35, церепали 2 а 1 відтягнув ся від іспи- ту. Що до вступного іспиту тепер перед фєрїя- ми, то треба замїтити, що дуже мало зголосило ся до іспиту із самого міста Кіцманя. Кіцмань- скі Русини-хлїбороби відносять ся все якось оп- озиційно до своєї гімназии. А то тому, бо да- ють ся баламутити ворогами не-Русинами, ко- трі відраджують нашим хлїборобам посилати своїх дітий до гімназии, представляючи їй закру- чуючи їм голову, що гімназия дорого коштує (хоч гімназию таки вже й будують) і т. д. Кіц- мань повинен що року до яких 50—50 учени- ків слати до гімназии, а не кількох учеників на сьміх. Багато громад кіцманьського і заставнеп- цького повіту не посилають зовєім учеників до гімназии. Тай і з тих громад, що до тепер поси- лали учеників до Кіцманя, є маленько таких, що висилають грохи більше число учеників (Кіцмань, Дорошівці, Кліводия, Суховєрхїв, Лаш- ківка, Гавлівці, Борівці, Верєчанка), а інші тільки по 1 ученикови. Примір: громада Валява, що числить 3.000 мешканців і віддалена тільки на півтора кілометра від Кіцманя, вислала до тепер на силу 4 учеників (і то лише 2 Україн- ців), хотяї люди там виглядають бути досєть просьвіченими. Ставчани, що числять поверх 3000 мешканців і також близенько від Кіцманя, мають лєдвї 2 учеників у кіцманьській гімназии (і тоті оба ученики є синами тамошно надучи- тєля, а хлїборобських синів ані однієнького); а там також люди дуже просьвічені, але, здаєсь, нема кому їх захотити до такого діла, як по- силанє дітий до гімназии. Зі Заставни (місточка) лєдвї 2 ученики (1 Українець, а 1 Поляк) є у кіцманьській гімназии. І т. д. і т. д. Ото із тих повисших чисел представляє ся сумний образок, яка то ще самосьвідомість у нашого народа, який брак заохочування брата свого хлїбороба зі сторони інтелігенції. Правда, що буковинський Українець-хлїбороб живе загалом серед невідрад- них матеріяльних обставин; однак не може так далі йти, щоби тільки громад, що так близко мають гімназию, не висилали своїх хлопців на висшу науку. Інакше вже відносять ся до шкіл наші галицькі хлїбороби. І тут они не богати, ба і ще бідніші від буковинських. А як они вмї- ють дбати про виспу осьвіту, може за взорєць послужити всєму українському народови гімна- зия в Рогатині. Та українська гімназия є приват- на. Українці цілого повіта утримують єї своїми коштами. Мали сего року шкільного сорок тисяч видатків на ту гімназию. Всі гроші склали (і складають далі на будинок) самі, самі оплачу- ють профєсорів, та ще ліше як держава. У- чеників там плїне сотками перед фєрїями, сотками по фєрїях до гімназии. А успіха в на- учі там такі, що навіть Поляк інспектор при інспекції явно виказав, що таких успіхів він ще в жадній гімназии не подибував. Як уміє наш хлїбороб підпирати свою гімназию, то ди- вуватись треба. Іде наприклад хлїбороб до міста чи то з біжем, чи з чим вже там, завертає по- при українську бурсу й скидає таш мішок муки, чи мішок бараболь для українських бурсаків. На Буковині сего не було до досї. До того треба праці, щирого серця, заохочування зі сторони у- чителів народних шкіл, сьвящеників, взагалі всєї нашої сільської інтелігенції, та до того тре-

ба прикласти не тільки рук, але й душу. Пере- довсім повинна вся українська сільська інтеліген- ция наша підчас фєрїї (тепер), здібніших уче- ників народних шкіл підготовляти до вступного іспиту по фєрїях. Нема що бояти ся, що не бу- демо мати де помстити нашу інтелігенцию пі- звійше.

Також повинна сільська українська інтелі- генция пригадувати родичам здібніших учени- ків, щоби посилали своїх синів до гімназии; на бідних, але здібних учеників повинно ся у громадї збирати добровільні датки, так щоби талановиті хлопці могли піти на науку, а не пропадали марно там на селі.

У Кіцмани є також українська бурса, де є місця на 60—70 питомців, головню для селянь- ских буковинських учеників. Місячна плата від 10—20 К. Кілька місць (сєго року було 6) є да- ром для найбільшійших і найздібнішійших учеників. Поданя о привятє до бурси треба вже тепер приносити до заряду бурси на руки голови това- рїства п. Євгена Жуковського, директора ріль- ничої школи у Кіцмани. У поданю мають родичі ученика точно означити місячну плату, а до поданя прилучити іще й сьвідoctво убожєства.

— **Археологічні розкопи у Київї.** Тепер київські розкопи вже скрізь закінчено на сей сєсон, крім митрополичої садиби (на розі Стрїлецької улиці і Георгієвського переулку); тут они ведуть ся під орудою спеціяліста д. Мілієва. Д-їй Мілієв ста- рає ся яко мога скорше зробити дослід викопа- них недавно руїн церкви одинацятого віку. Се- ред сєї церкви ясно видно місця, де стєяли чо- тири великі кам'яні стовпи, помалу відкопують ся рови фундаментів головної абсиди та одной з двох бокових північних. Місцями попадають ся шматки фундаменту. На західній частині церкви знайдєно поки що круглий кам'яний стовп, що очевидно, підпирав притвор церков- ний; д. Мілієв думає, що таких стовпів знайде ся при розкопах ще більше. Знайдєно також і скілька кістяків, очевидно похованих під підло- гою церкви при північній стїні. В землі попадає ся багато шматків фресок, мозаїки та плиток з підлоги сєї церкви; плитки поливані. По всіх оз- наках і історичних і археологічних догадують ся, що церква ся була збудована в одинацятім віку во ім'я св. Георгія Будауєв їй князь Яро- слав Мудрий, а осьвятив київський митрополит Іларіон. Нєсторова літопись сьвідчить, що храм св. Георгія посьвящєно в 1051. році, а стародав- ні місяцєсловї зазначають між іншим: „освя- щен храм сьвятого великомученика Георгія, іже у Київї, пред враты сьвятыя Софії, в Лїто 1045 года“. Ріжниця невелика і можливо, що знайде- на тепер церква і єсть та, про яку пишуть лі- тописи.

— **Нові арештованя** На внесенє прокураторії арештовано вчєра 6 руских академиків: Мих. Білика, Волод. Бємка, Руд. Дробенька, Волод. Гіжовського, Ілар. Левичького і Івана Мосяка (при- ватиста VII. кл. гімн.).

— **Місця для вислужених жовнірів.** Краєвє бюро праці у Львові звертає ся до всїх роботодавців з отсєю просьбою: Хто мав би вєресні, або жовтні, а навіть і півніше вільне місце для офі- цияліста, слуги, фахового або звичайного робіт- ника і тп., зволить донєсти про се „Краєвому бю- рови посередництва праці при кр. виділї“ у Львові до дня 20. сєрпня. Ті всі зголошеня будуть спи- сані і розіслані всім військови відділам в Гали- чині, а увільнені зі служби жовніри будуть мо- гли вибрати собі місце і зголосити ся у робо- тодавця.

— **Шкільництво в Европі.** Один із шведських статистиків обчислив, що Европа має 465.451 шкіл і 1,050.634 учителів, а 41.281.691 учеників. На народні школи видає Европа два мільярди ко- рон, з чого припадає на Англію четвєртина, на Німєччину третина, на Австрию дес'ятина, на Росию 20-та частина. Найбільше неграмотних має Румунія, бо 75%. потім Росия 62%, Австро- Угорщина 30%, Німєччина лїше 0.05%, а Шве- ция 0.01% загалу населєня.

— **Крім холєри чума.** Росию точить тепер страшна попєсть, азійська холєра, яка перено- сьтє ся на людей головню через воду. До довер- шєня лиха вибухла в Одєсі чума, занєсєна ко- раблями зі сходу. Чума знова ширить ся також через воздух.

— **Спійманє поштового злодія.** Зі Щавниці до- носять: Дня 14. липця вєчєром вислано пошту зі Щавниці. В тім часі украв 19-літній помі- чник возьного Ян Мастальський, син возьного поштового, з уряду ключ до висланого поштово- го і пустив ся за возом на ровері. По 30 км. дороги серед нічної пїтьми скористав з повіль- ної їзди воза під гору і недалеко села Тильма- нової украв грошевий мішок з 4.400 К. Аж 24. с. м. спіймано злодія. Комісар пошти, який при- був на слідство, дізнав ся, що Ян Масталька розмітує гроші і казав єго слідити. І дійсно жандарм арештуєвав Мастальку, який вкінці признає ся до крадежи та показав місце на по- ді, де сховав 4.000 К. Решту зобовязав ся за- платити єго батько.

— **3 приводу чуток про амнєстию в Росії** ча- сонись «Россія» пише: Ліві газети від часу до часу пишуть про амнєстию політичним злочин-

цям і пристосовують сю амнецією до 300 літних роковин дому царів Романових, що буде в 1913. р. Для прикладу наводять амнецією 1905 р. Для ласки царя не може бути меж, і ні для якого уряду не може бути корисним утримувати в місцях заслання людей, котрі зрekli ся усіх своїх колишніх переконань та діяльності і осудили насильство, при помочи якого змагались з законним ладом держави. І такі окремі засланці помалу амнестують ся, коли они твердо вирішили відсахнути ся свого революційного минулого і довели урядови ширість та серйозність свого рішення. Але амнеція тим, що не заробили ласки, та все хотять боротись насильством проти теперішньої державности, булаб не ласкою, а уступкою уряду ворогам пануючого ладу, котрий боре ся з ними ніби протизаконно.

— **Арештоване рабіна.** Краківська поліція арештувала оноді 53-літнього Ізраїля Хаїма Акермана, що удавав лікаря і чудотворного рабіна. Він походив із Яс і жив постійно в Tergii Neamtі в Румунії. Від многих літ вибирав ся літом власним повозом в подорож по Галичині, Буковині, Румунії та Угорщині і зупиняючись по містах і селлах, благословив своїх одновірців, збираючи між ними жертви ніби то для жидівської віросповідної громади в Tergii Neamtі, на ділж для себе, а крім того продавав по 4 К „цілющу“ воду в маленьких флашках, що ніби то лічить епілепсію та інші недуги. Крім того продавав рецепти зі своїм підписом на всілякі болі. Свої жертви він надував на високі суми, наслідком чого став дуже багатим і власителем кількох каменець в Tergii Neamtі, хотья все видавав себе бідним подорожним. Іздив всюди зі своїм повірником, котрий в останнім часі посварив ся з ним і довів на него до поліції, наслідком чого обох арештовано. Заряджено против них слідство!

— **Що робити з деревами обгризеними зайцями?** Щоби поратувати понадгризувані дерева, робить ся ось що: Пошарпані часті кори треба гладко пообтінати і ціле зранене місце треба посмарувати деревним воском. Колиб єго не було під рукою, то можна обгризене місце обложити землею і обвязати. Також порадимо в понарізувати кору дерева повздож коло обгризеного місця. Через таке легке надрізуваня (робленя повздожних рівчаків) підпираємо в відповіднім місці життєвий процес дерева. Коли такій равї на дереві докладно приглянути ся, то мож побачити, що в рані находять ся останки зі снідної верстви кори. Тої то верстви кори не треба усувати, а лишити так як була, бо она улєкшує ліченя. Деревя обгризені при землі треба обспапати землею висше від рани. Сильно ушкоджені дерева треба сейчас (**ср. бати**) і заступити новими. На сьвіжі рани добрим ліком є намазуване глиною, або і обвиваня полотняними шматками.

— **Дрібні вісти.** Вінчане п. Володимира Гусака учителя гімназії в Бережанах, з панною Олею Гутковскою відбуде ся дня 9. серпня с. р. о 7. год. вечером в церкві в Кадлубисках. — В Лінцу арештовано двох послугачів тамошної почти, що послідної неділі украли на почті 30.000 корон. — В місцевости Гмунден в Австрії повертало в неділю з прогульки 13 хлопців і 6 дівчат на тратві через озеро. Коли були на середині озера, захопила їх буря і перевернула тратву. Девятьох хлопців і шестеро дівчат потонуло, чотирох хлопців, котрі учепили ся тратви, виратовано. — В Гвиновичах коло Бережан згоріла дня 27. липця горальня, власність гр. Якова Потоцького. Шкода вносить коло 28.000 корон і була в цілости обезпечена. Огонь вибух імовірно внаслідок неосторожности сільських хлопців, котрі курили близько горальні папіроси.

— **Переписка редакції.** Вл. Л. в Р. Дописи не помістимо, бо самим вчислюванем кілько літ котрий з виділових читальні сидів в криміналі — тої читальні не поправить ся. Щоби читальня двинула ся і кримінальніки уступили з виділу — треба самому в читальні працювати, а як ні то заложити нову читальню. За иншого рода дописи будемо вдячні.

Оповідки.

— **Зі Старого Самбора.** В неділю дня 7. серпня с. р. уряджує філія „Просьвіти“ фестив в міській городі „Вільшина“ в Ст. Самборі. По фестиві забава з танцями в салі „Просьвіти“. На случай непогоди відбуде ся фестив в слідуючу неділю 14. серпня с. р., а тоді по фестиві відиграє аматорський кружок комедію М. Гоголя „Ревізор з Петербурга“. — **Виділ.**

— **Руский інтернат СС. Василянк в Перемишлі** подає до відомости інтересованих, що в слідуючим році шкільнім 1910/11 має кільканацять місць вільних, о котрі можуть убігати ся учениці учительських семінарій, зі шкіль нормальних, виділових, як також школи жіночих робіт. Зголошення заосмотрені в послідне сьвідоцтво шкільне, метрику і декларацію родичів, що зобов'язують ся правильно вилачувати місячні оплати,

належить вносити найдалше до 20. серпня с. р. За комплетне удержаня учениці вносить місячна оплата 42 К; для семінаристок 38 К. Заряд дає вигідне приміщеня, удержаня, нагляд педагогічний і лікарський. Одноразові такса, се є за уживаня інвертара за цілий рік 10 К закладового лікаря 4 К і на бібліотеку 2 К складаєсь на початку року шкільного з горш. За окрему поміч в науці, науку музики, лекції язика французького і танців платить ся окремо після умови. Що до виправи учениць, то кожда мусить мати своє власне біле, всего по 6 штук і свою постіль се є подушку, колдру, сінк і коцик на ліжку. Зголошеня просить ся присилати на руки М. Мильничук яко настоятельки Інтернату СС. Василянк в Черемшлі.

Телеграми

з дня 4. серпня.

Париж. Matin доносить з Мадриту: Правительство дуже непокоїть ся поставою католиків в північних провінциях іспанських, котрі мають сильний намір уладити в неділю велику маніфестацію, яка може числити до 200 тисяч учасників. Правительство не змогло їх відвести від наміру маніфестації.

Загреб. Б. бан Пеячевіч заповів, що виступить з хорватско-сербської коаліції, если она не помирить ся з баном Томашичом.

Столовий виноград

найкрасшої якости десеровий, солодкий, з великими ягодами. щоденно сьвіжо зриваний 5 клгр. 3 корони. — **БРОСКВИНІ** вибирає штуки 5 клгр. 3 К 25 с. — **ЛИПНЕВИЙ МІД** 5 клгр. пушка найкрасшої якости 6 К 50 с.

£. Altneu, Versecz, 4. Ungarn.

161(2—15)

Для прикрашеня комхат і Читалехь!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовині і МОГИЛА ШЕВЧЕНКА над Дніпром

Картини Сластьона виконані в артист. інституті Ангерера у Відні у величині 24+30 см. можна набути в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без пересилки, за 1 К з пересилкою (franco). Прибуток з ровпродажі жертвував радн. Ол. Барвіньский на памятник Т. Шевченкови в Києві.

B. ERHEDR FERLAG, WIEN I, WOLLZEILE 33.

— **Der Sozialismus. Eine Untersuchung seiner Grundlagen und seiner Durchführbarkeit.** M. 3' 60; geb. in Leinw. M., 4' 30. (K. 4' 32, geb. im Leinw. K 5' 16).

— **Egger Augustinus. Der Klerus und die Alkoholfrage.** Auflage 4. K — 48.

— **Ehrle Franz, S. J., Beiträge zur Geschichte und Reform der Armenpflege.** K 2' 16.

— **Meyer Theodor, S. J., Die christlichethischen Socialprinzipien und die Arbeiterfrage.** 4. Aufl. K 1' 56.

— **Lehmkuhl Augustin, S. J., Arbeitsverlag und Streik.** 4. Aufl. K — 72.

— **Lehmkuhl Augustin, S. J., Die soziale Not und der kirchliche Einfluss.** 4. Auflage K — 96.

— **Das Privateigentum als soziale Institution.** 2. Aufl. K 2' 16.

— **Cathrein Viktor, S. J., Die Frauenfrage.** 3. Aufl. K 2' 88. geb. in Leinw. K 3' 48.

— **Das Paradies der Sozialdemokratie, so wie es wirklich sein würde.** Nach sozialdemokratischen Schriften für alle besonnenen Arbeiter dargestellt. 6. Aufl. K — 24.

Те лсфон 788. — Конто щадницї почтової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпеченя будинків, збіжа і знарядів господарских, від шкід огневих під корисними услівями.

числить умітковані премії за обезпеченя.

ліквідує шкоди безпроволочно по пожарі,

уділяє обезпеченим членам з річної надвижки звороти.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ошадности, Руска Щадниця і инші каси ошадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на житє в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові. Інформації до обезпечень уділяють агенції „Дністра“.

Зголошеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де еще не робить инший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 вносять: Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977.—; инші фонди К 594.647.—; разом К 2.781.624.—

Канцелярії Товариства отворені для сторін від год. 8—2.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Бракова	5:50	8:55	1:30	5:45	10:05
Краківка	7:27	10:10	1:15	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:05	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Чернівцець	8:05	—	2:05	5:53	9:30
Чернівцець	—	—	—	6:35	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:21	—	—	—
Ходорова	5:15	Г	—	—	—
Стрия	7:28	11:45	4:25	7:41	11:02
Самбора	8:00	9:58	2:00	—	9:00
Рави рускої	7:32	12:00	—	8:00	—
Яворова	8:15	—	5:00	—	—
Брухович	7:32	1:05	1:33	8:00	9:25
Брухович	7:49	К	1:20	4:10	3
Підгаєць	—	11:15	—	—	—
Винник	—	—	—	—	12:10
Явора	8:15	1:10	К	5:00	9:26
Любіня	8:00	9:38	2:00	9:00	11:40
На Підзамчє з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:17	10:13
Бродів	7:01	—	2:00	5:17	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	—
Винник	7:26	—	—	6:29	11:55
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:33	—	9:28	—
Винник	7:10	—	—	6:13	11:39
Зі Львова відходять до					
Бракова	4:45	8:25	3:15	6:55	11:15
Краківка	6:04	8:40	3:55	7:45	12:45
Краківка	—	—	2:45	6:04	—
Мшани	—	—	3:30	5:41	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:10	11:10
Чернівцець	6:10	9:35	—	—	10:16
Чернівцець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:52	—	—
Коломиї	—	—	—	5:59	—
Ходорова	—	—	—	8:23	В
Стрия	7:30	10:15	1:45	6:50	11:25
Самбора	8:00	9:05	3:40	—	10:40
Рави рускої	7:34	—	2:30	7:10	11:35
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович	6:13	10:05	2:35	8:38	3
Брухович	7:34	12:25	3	4:24	3
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Явора	8:20	10:20	К	1:35	Н
Любіня	6:00	9:05	2:15	3:40	10:40
З Підзамчє о:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:33	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	—	—	1:30	—	11:35
З Личаків до:					
Підгаєць	6:31	—	—	6:50	—
Винник	—	—	1:49	—	10:54

ЗАМІТКА: Поспінні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі.

А = лише в середи і суботи. — В = від 1:6 до 3:09 щоденно; В = в день перед кождою неділю і сьвятами обох обрядів. — Г = в день по кождій неділі і сьвятї обох обрядів. — Д = від 19:6 до 11:9 в неділі і рим. кат. сьвята. — З = від 1:6 до 3:09 щоденно. — К = від 1:5 до 3:09 щоденно. — Л = від 1:6 до 3:15 щоденно. — Н = від 1:5 до 11:9 в неділі і рим. кат. сьвята. — Р = від 15:5 до 11:9 в неділі і рим. кат. сьвята.